

Шимкова, С.Г. Цвілик, Гаркушевський В.А. // Проблеми підготовки сучасного вчителя. 2019. № 1(19). С. 152-158.

3. Гармаш А.М.. Вплив використання інтерактивних дошок на навчання українських учнів / А.М. Гармаш // Журнал сучасної освіти 2021 С. 67-83.

4. Білоус М.А.. Розвиток цифрової грамотності серед учнів українських шкіл. / М.А. Білоус // Журнал інформаційних наук 2021 № 10(3). С. 112-125.

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Ланова Л.М.

аспірантка кафедри інноваційних
та інформаційних технологій в
освіті Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця

Соціально-економічна та політична ситуація в Україні продовжує бути напруженою та невизначеною, вона торкнулась всіх галузей державного функціонування, у тому числі й освіти. Особливо це стосується професійної підготовки майбутніх фахівців системи освіти, які мають забезпечити надійний освітній тил для подальшого розвитку нашої держави. Підготовка майбутніх учителів технологій належить до одного з ключових завдань освітньої галузі, оскільки це забезпечить зростання кількості кваліфікованих, компетентних працівників, затребуваних сучасним ринком праці. Тому комплексні дослідження процесів навчання і виховання майбутнього вчителя технологій у педагогічній теорії і практиці є вагомим фактором у досягненні цієї мети.

Останніми роками система освіти загалом і вища освіта, зокрема, долають численні виклики, які мають як глобальний так і національний характер. До таких викликів відносимо: світову пандемію COVID-19 та повномасштабне вторгнення РФ на територію України (лютий 2022 р.). Ці виклики змусили вітчизняну освітянську спільноту пристосовуватись до змінених форм навчання, а саме перейти на онлайн, а згодом на змішану форму. Вказані причини мали особливий вплив на підготовку тих фахівців,

які потребують використання спеціальних засобів навчання. До них відносимо і вчителів технологій. З метою подолання цих викликів вітчизняні науковці пропонують низку заходів, які необхідно впроваджувати у процесі професійної підготовки.

Підготовка учителів технологій зумовлює необхідність розробки педагогічних методів організації пізнавальної діяльності, нових видів забезпечення освітнього процесу [5]. І.Андрощук вважає, що ефективна підготовка майбутніх учителів технологій до педагогічної взаємодії можлива за таких умов: моделювання, рольової перспективи, гуманізму, суб'єкт – суб'єктної взаємодії, діалогізації, створення сприятливого середовища[6]. Сучасні науковці пропонують різноманітні концепції, підходи, форми, методи та технології, більшість з яких можна застосувати у практиці навчання і виховання майбутніх учителів різних предметів.

У змісті Національної доктрини розвитку освіти в Україні у XXI столітті зазначається, що одними із завдань держави є «розвиток творчих здібностей і навичок самостійного наукового пізнання, самоосвіти і самореалізації особистості, підготовка кваліфікованих кадрів, здатних до творчої праці, професійного розвитку, освоєння та впровадження наукоємних та інформаційних технологій, конкурентоспроможних на ринку праці]».

Уважаємо, ще одним перспективним напрямом у підвищенні ефективності професійної підготовки майбутніх учителів технологій є реалізація Концепції «Нової української школи» (2016). Вона ґрунтується на світових тенденціях розвитку освіти і націлена на перехід від знаннєвої парадигми освіти до компетентнісної. Серед головних її положень визначаємо: дитиноцентризм, як умова розвитку особистості; модернізація змісту середньої освіти на засадах компетентнісного підходу; 12-річна структура української школи; автономія закладів освіти; професійне зростання і вдосконалення вчителів; педагогіка партнерства тощо [1, с.6].

Ю.Вітренко, В.Бойко, А.Буряченко, С.Лондар, О.Денисюк, А.Литвинюк, Г.Терещенко, Т.Затонацька, О.Анісімова, Н.Титаренко, В.Ткаченко, Т.Друнь у своїх дослідженнях також дотримуються позиції, що ключовими компетентностями сучасного фахівця, а у випадку вчителя технологій є: педагогіка партнерства, умотивованість учителя, орієнтація на учня, нова структура рівнів освіти тощо. Тобто, вважаємо, що процес професійної підготовки вчителя – це створення якісного середовища та якісної освіти або самоосвіти, сприятливих умов для навчання майбутнього

вчителя, щоб викладання технологій у школі слугувало для передавання знань та практичного досвіду, знань.

Уважаємо також, що дотримання європейських стандартів професійної підготовки майбутніх учителів також сприятиме ефективному подоланню наслідків зазначених вище викликів. Про це йдеться у «Рекомендаціях для покращення якості вищої освіти в Україні» чеських науковців В. Дворжакова, І.Смрчка та М.Видлакова. У документі зазначається, що імплементація європейських стандартів для внутрішнього забезпечення якості освіти у вищих навчальних закладах має забезпечуватись із дотриманням таких складових: політика забезпечення якості освіти; створення та затвердження освітніх програм; студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання; зарахування навчання, визначення кваліфікацій і сертифікація студентів; викладацький склад; навчальні ресурси та підтримка студентів; управління інформацією; публічна інформація; поточний моніторинг і періодичний перегляд програм; циклічне зовнішнє забезпечення якості освіти тощо» [2].

Увага акцентується на тому, що створення дієвої системи оцінювання якості освітньої та творчої діяльності здобувачів – це забезпечення вміння проводити самооцінювання; студентські оцінювання; зменшувати ризики зловживання системою; якість творчої та дослідницької діяльності; інтернаціоналізація; розвиток освітнього середовища; відповідальність закладу вищої освіти за свою діяльність [2].

Про дотримання європейських стандартів у підготовці фахівців йдеться також у рекомендаціях Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Серед іншого, в них йдеться про: імплементацію європейських стандартів для зовнішнього забезпечення якості закладів вищої освіти (ЗВО); імплементація європейських стандартів для внутрішнього забезпечення якості акредитаційного агентства; приналежність агентства до міжнародних структур; акцент на прозорість, дотримання принципу законного очікування та публікування інформації; рефлексія академічної авторитетності та цілісності членів агентства та оцінювачів[4].

Отже, констатуємо, що проблема підготовки майбутнього вчителя технологій в умовах реалізації Концепції «Нової української школи», це: створення належних умов, якісного освітнього середовища, що допоможе віднайти такі педагогічні методи організації для освітнього процесу, які б забезпечували розвиток пізнавальної діяльності, розвиток творчих здібностей і навичок самостійного наукового пізнання, самоосвіти і самореалізації особистості.

Вважаємо також, що застосування інноваційних технологій навчання, які спрямовані на проектування організації якісного освітнього середовища, що забезпечить розвиток творчого потенціалу особистості майбутнього вчителя технологій також відіграє ключову роль у процесі професійної підготовки. Як успішним результатом цієї діяльності є оволодіння майбутніми вчителями ключовими компетентностями, що фокусують на формування дослідницьких умінь і навичок. Переконані, що культурний та економічний розвиток суспільства має суттєвий вплив на професійну підготовку, тому реалізація Концепції «Нової української школи» забезпечить академічну свободу вчителя, а також сприятиме підвищенню престижності педагогічної діяльності.

Список використаних джерел

1. Реалізація концепції «Нова українська школа» у регіональних закладах післядипломної педагогічної освіти за 2020-2021 роки: інф.методичний збірник./ За заг.ред. Клясен Н. Л. // Т. 1. Київ: ДНУ «ІМЗО». 2022. 347 с.

2. Рекомендації для покращення якості вищої освіти в Україні. URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA-2-%D0%A0%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%96%CC%8-%D0%B4%D0%BB%D1%8F-%D0%BF%D0%BE%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%BE%D1%96%CC%88%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8-%D0%B2-%D0%A30%BA%D1%80%D0%B0%D1%96%CC%88%D0%BD%D1%96.pdf>

3 Кремень В. Г. Система освіти в Україні: сучасні тенденції і перспективи / В. Г.Кремень // Професійна освіта: педагогіка і психологія : Польсько-український, Українсько-польський щорічник / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало. Київ : Ченстохова, 2000. № 2. С. 16–17.

4. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. (2013). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#Text> (дата звернення: 18.09.2023).

5 Гуревич Р.С., Гаркушевський В.С., Цвілик С.Д.Графічна підготовка майбутніх учителів технологій і креслення в умовах інформації освітнього

процесу. Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Випуск 54. 2016 рік. ст.50-56.

6. Готовність майбутніх учителів трудового навчання до педагогічної взаємодії. Nvipro -2016-12-7. pdf. ст.46-50.